

Training „Elaborarea Bugetelor Publice: Educația”

Autor: **Tatiana Savva**
Data: **Decembrie 2016**

Eveniment finanțat de **Grupul Băncii Mondiale** în cadrul
Parteneriatului Global de Reponsabilizare Socială

- I. Ce înseamnă buget? Procesul și sistemul bugetar în RM. Oportunități de implicare.

- II. Bugetarea participativă: despre banii în educație.

Ce este bugetul?

Bugetul este un plan.

- Acest plan reprezintă modul în care Guvernul își va realiza angajamentele de a asigura necesitățile de bază ale cetățenilor
- Bani colectați din impozite și taxe, granturi, etc., constituie **VENITURILE.**
- Bani cheltuiți pentru achitarea salariilor, pensiilor, întreținerea școlilor, spitalelor reprezintă **CHELTUIELILE.**

- În mod ideal $\text{Venituri} = \text{Cheltuieli}$
 - $\text{Venituri} \neq \text{Cheltuieli} \rightarrow \text{Deficit}$

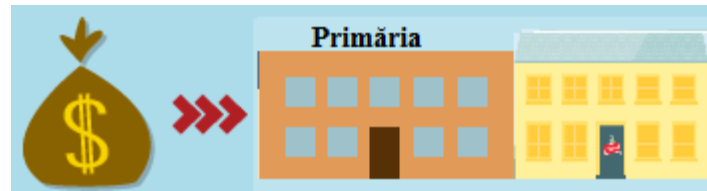
De unde vin banii?
Unde se duc banii?

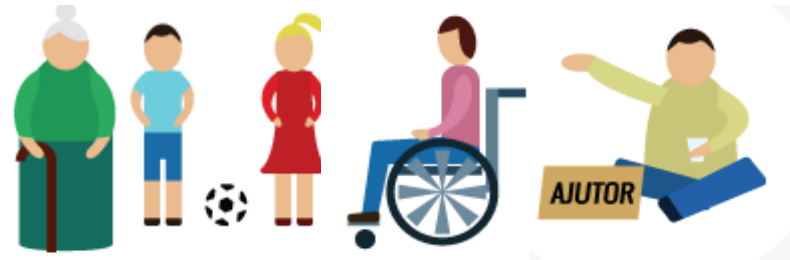
- Bugetul de Stat

- Bugetul Unităților Administrativ Teritoriale

- Bugetul asigurărilor sociale de stat

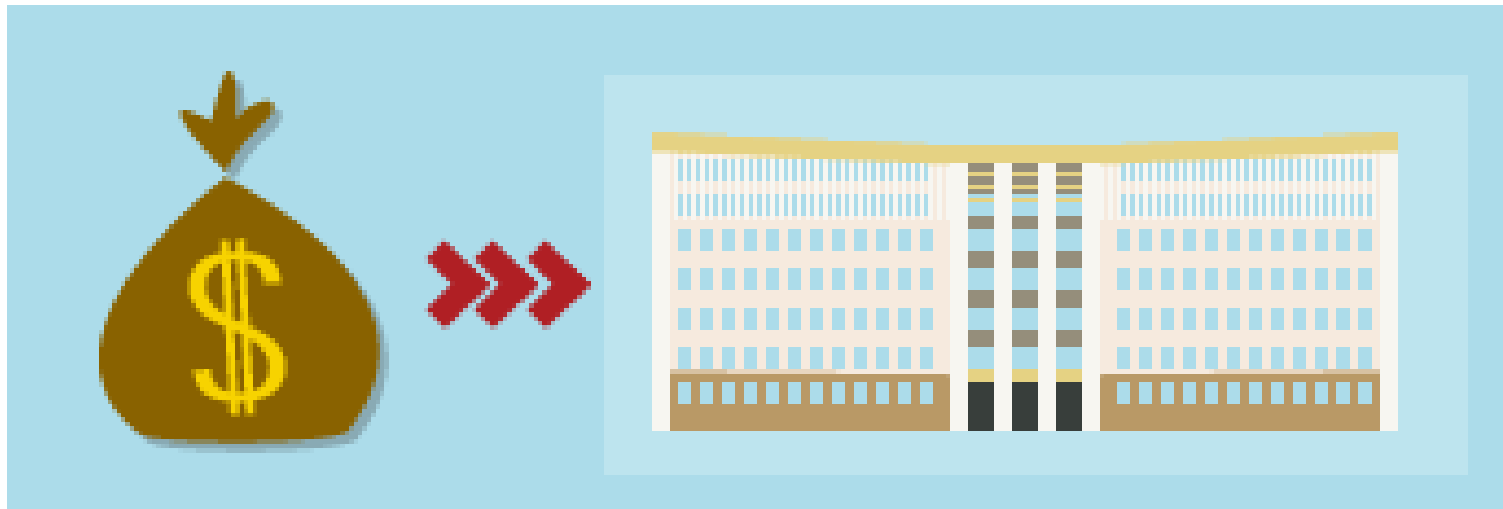
- Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală

Actorii implicați în acest proces

- Parlamentul, Guvernul, Curtea de Conturi, 16 Ministerele, agențiile guvernamentale, 400 întreprinderi de stat;
- Autoritățile publice locale (32 UAT);
- Grupuri de interese;
- 4,5 milioane de cetățeni ai RM;

Programul „**Învățământul public și serviciile în educație**” ,
16 subprograme, gestionate de 5 ministere (Ministerul
Educației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare,
Ministerul Sănătății și Ministerul Culturii)

- 2936 instituții de învățământ cu 638 967 copii/elevi/studenti inclusiv:
 - 1418 instituții preșcolare – 141083 copii
 - 1374 instituții primare și secundare generale – 353100 elevi
 - 67 instituții secundar profesionale – 18248 elevi
 - 45 colegii – 29251 elevi
 - 32 instituții de învățământ superior – 97285 studenți
 - Numărul cadrelor didactice - 54 951

Promisiunile politice sunt nule dacă nu sunt reflectate în Buget!!!

- Bugetul reflectă direct cum vor fi respectate angajamentele față de cetățeni, (sau nu și le respectă)
- Bugetul reflectă prioritățile Guvernului (sectoare, grupuri sociale)
- Bugetul este imaginea actorilor activi în procesul bugetar

- Educația nu este finanțată din BUAT.
- Ar putea fi...
- - Chișinău: atelierele de creație din școli (selectiv).

Care este calendarul procesului bugetar?

	In vigoare	În proiectul legii
Guvernul aprobă CBTM	x	1 mai
Guvernul prezintă Parlamentului: Rapoartele anuale privind executarea BS, BASS, FAOAM; Proiectele de legi privind limitele macrobugetare pe termen mediu și modificările în actele legislative	1 iunie x	1 iunie 1 iunie
Parlamentul aprobă Rapoartele anuale privind executarea BS, BASS, FAOAM; Proiectele de legi privind limitele macrobugetare pe termen mediu și modificările în actele legislative	15 iulie x	15 iulie 15 iulie
Autoritățile bugetare independente prezintă și Parlamentul adoptă proiectele de buget ale acestora	x	1 iulie / 20 iulie
Guvernul prezintă Parlamentului Raportul semianual privind executarea bugetului consolidat central și al componentelor acestuia	x	15 august
Guvernul aprobă proiectele de buget și le prezintă Parlamentului	1 octombrie	1 noiembrie
Parlamentul adoptă legile bugetare anuale	5 decembrie	1 decembrie
Aut. executive locale prezintă proiectele bugetelor locale (nivel II / nivel I)	1 / 15 noiembrie	15 / 20 noiembrie
Consiliile locale adoptă bugetele locale	10 dec / 15 dec.	5 dec. / 10 dec.
Consiliile locale aprobă rapoartele anuale privind executarea bugetelor locale	15 feb	15 feb.

Detalii

- Durata unui ciclu bugetar 3 ani
- Un an bugetar are 12 luni calendaristice și începe pe 1 ianuarie , se termină pe 31 decembrie.
- Un ciclu bugetar are 4 etape cu publicarea fiecărui document specific pe etapă.

Etapele procesului bugetar

- Elaborarea
- Adoptarea
- Executarea
- Evaluarea și monitorizarea

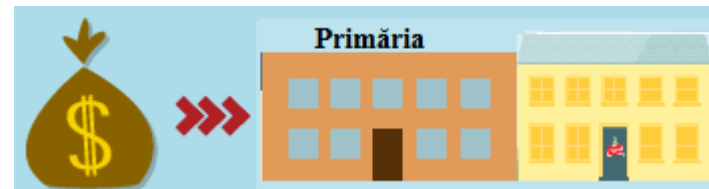
Cine gestionează banii?

- CBTM 2016-2018 prevede că Educația va primi de la **9.4 la 10.4 miliarde lei anual.**
- Banii vor veni din: Bugetul de Stat

- Guvern 26-28%

- Unitățile Administrativ Teritoriale 72%

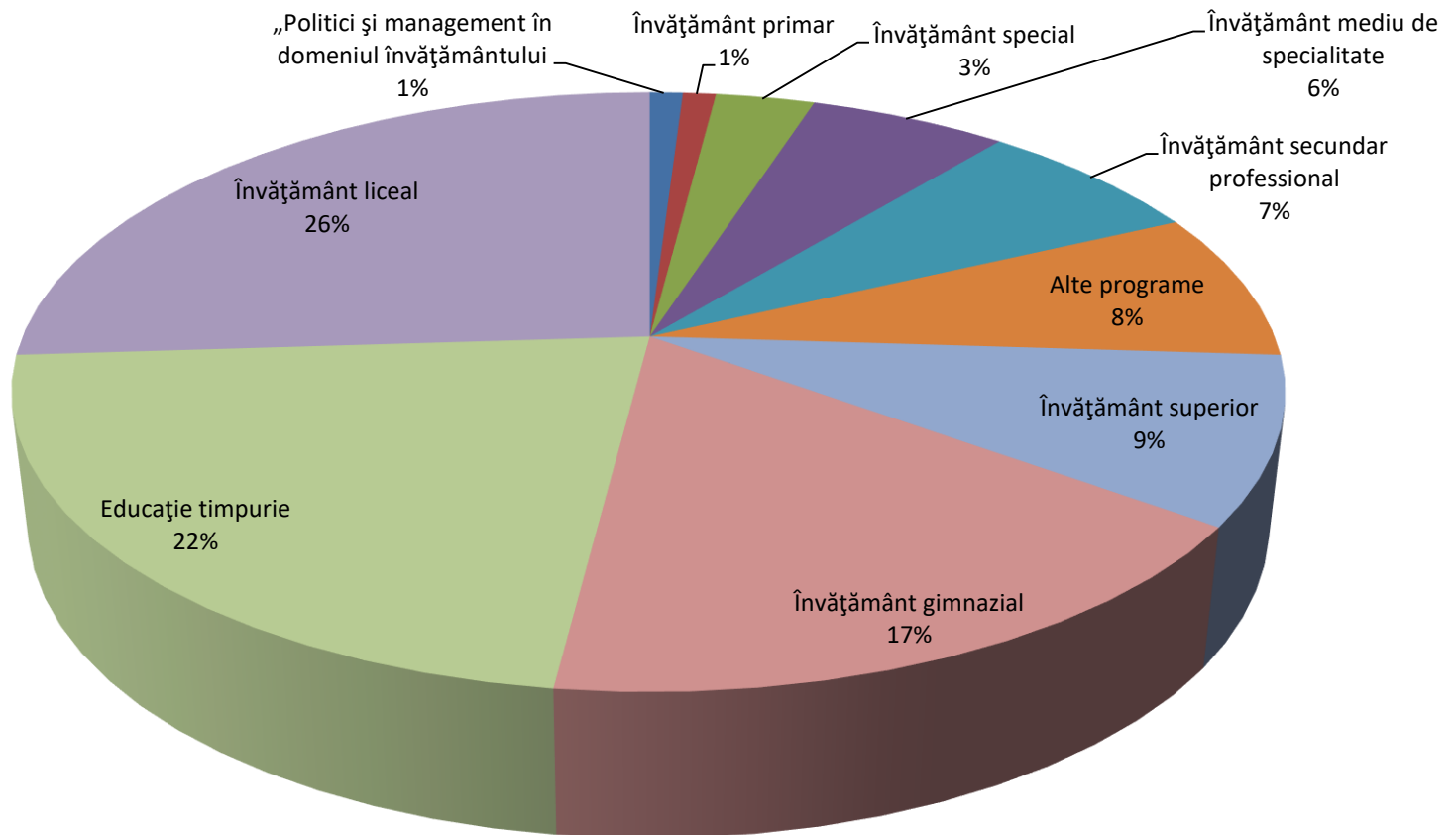
- Donatori 0,004%

Subprograme

- *Subprogramul 01 „Politici și management în domeniul învățământului”*
- *Subprogramul 02 „Educație timpurie”*
- *Subprogramul 03 „Învățământ primar”*
- *Subprogramul 04 „Învățământ gimnazial”*
- *Subprogramul 05 „Învățământ special”*
- *Subprogramul 06 „Învățământ liceal”*
- *Subprogramul 08 „Învățământ secundar profesional”*
- *Subprogramul 09 „Învățământ mediu de specialitate”*
- *Subprogramul 10 „Învățământ superior”*
- *Subprogramul 11 „Învățământ postuniversitar*
- *Subprogramul 12 „Perfecționarea cadrelor”*
- *Subprogramul 13 „Servicii generale în educație”*
- *Subprogramul 14 „Educație extrașcolară”*
- *Subprogramul 15 „Curriculum școlar”*
- *Subprogramul 16 „Asigurarea calității în învățământ”*

Finanțarea subprogramelor

Finanțarea acțiunilor

A. Acțiuni curente – 91 – 98% din totalul alocărilor.

B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai e/e a resurselor – sunt considerate că nu necesită resurse financiare.

C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017 – 9-2%

Finanțarea acțiunilor versus probleme identificate

- Consolidarea bazei tehnico-materiale
 - Învățământ preșcolar 94%
 - Învățământ primar 0.01%
 - Învățământ gimnazial 39%
 - Învățământ liceal -0.01%
 - **Învățământ secundar profesional -12%**
 - Învățământ mediu de specialitate - 0.01 %
 - **Învățământ superior – 10%**

Cadrul metodologic și de suport

- [Strategia sectorială de cheltuieli în educație](#)
- Clasificația programelor
- Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului
 - Cap.XI “Metodologia bugetării pe programe”
(<http://mf.gov.md/ro/instruirea/instrprogr/cadrul/>)
- Materiale de instruire privind BBP
(<http://mf.gov.md/ro/instruirea/instrprogr/bug/extins/central/>)

Vă mulțumim pentru timpul Dvs.

Dacă aveți nevoie de informații suplimentare, nu ezitați să ne contactați:

Asociația Obștească “**Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP**”

A: MD-2025, Moldova, Chișinău, str. Columna 133

T: +373 22 929 994 **F:** +373 22 211 599

E: info@expert-grup.org

W: www.expert-grup.org

